

ontstaat, dat deze niet zelden het verlies van het oog ten gevolge heeft.

Gelukkig hebben deze gevaarlijke rupsen vele vijanden. Vooreerst is er een soort van vlieg, *Tachina puparum* F, die haar vervolgt, hare eieren op haar legt, uit welke eieren larven komen, die de rupsen dooden.

Ten anderen is er een groote mooie tor, *Calosoma Sycophanta* L, die ze opzoekt en verslindt, en dan is er nog een heir van vogels, die haar oppikken. Dit alles geschiedt door het bestel van den Schepper, die alles met wijsheid heeft gemaakt.

KLEINE JAN EN ZIJN ZUS.

»Als 'k groot ben,» zei de kleine Jan,
»Ga ik naar Oost en West;
Daar is zoo heel veel moois te zien,
En ma vindt 't zeker best.»

»Mag ik dan mee?» vroeg hem zijn zus,
En zag hem vriend'lijk aan.
»En mag mijn pop, de Zondagspop,
Dan met ons medegaan?»

Zij wordt dan netjes aangekleed,
En krijgt een nieuwen hoed,
Een rose-jurk een groen ceintuur,
En schoentjes aan haar voet!

En op elk schoentje een blauwe strik,
Of vindt je beter geel?

Ook geef ik haar een parasol
Van zijde en van fluweel.»

Maar kleine Jan gaf niet terstond
Een antwoord aan zijn zus;
Toen vleide en streeelde zij zijn wang
En gaf hem kus op kus.

»Och broertje-lief, neem ons toch mee!
Denk niet zoo heel lang na.
Je weet niet half hoe blij 'k zal zijn,
Als jij mij antwoordt: ja.»

En kleine Jan! Wat zou hij doen,
Nu zus zoo liefjes deê?
Hij zei: »Als 'k groot geworden ben,
Neem ik je beide meê.»

NOG DRIE TORREN.

Toen ik u onlangs iets vertelde van twee merkwaardige kevers, merkte ik later dat ik nog drie afbeeldingen bezat van torren, die hier wel een plaatsje verdienen.

De eerste tor, waarop ik u wil wijzen, behoort tot de familie der Buprestiden of

prachtkevers. Ons land is daar zeer arm aan. Wil men Buprestiden in al hare schoonheid zien, dan moet men naar Zuid-Amerika en Oost- of West-Indië gaan. Daar vindt men er die schitteren als goud en smaragd. De liefhebbers weten dit best en, daar er een sterke handel in gedreven wordt, geven ze soms veel geld voor een prachtexemplaar. Er zijn Buprestiden, die met f 100 en f 200 per stuk betaald worden. Ons Rijksmuseum te Leiden bezit van deze kevers eene verzameling, die duizenden guldens waard is. Geen wonder dat deze torren zoo gezocht zijn. Wat Colibris zijn onder de vogels, zijn

deze diertjes onder de torren. Jammer, dat wij ze in ons land niet hebben. Er zijn hier wel eenigen die tot hunne familie behooren, maar klein en niet schitterend.

De tweede tor, waarvan hierbij (zie de tweede plaat) eene afbeelding staat, is de welbekende doodgraver *Necrophorus Vespillo L.* Wanneer gij dezen kever niet kent en hem gaarne levend wilt zien, moet gij in den zomer een doode muis of mol, een vogel of een ander dood dier in uwen tuin leggen, ergens in een hoekje, bij een schutting of heg.

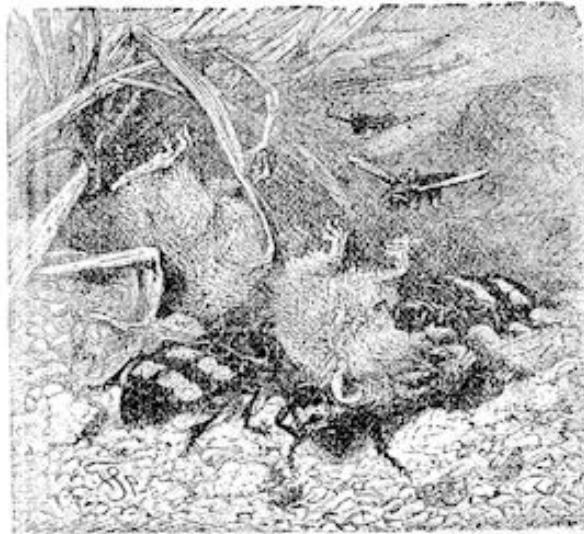
Wanneer gij dit b. v. heden doet, ga er dan morgen eens naar kijken. Tien tegen een, dat gij alsdan een doodgraver aan 't werk ziet, namelijk een tor, die bezig is den mol of muis te begraven.

Waarom doet zij dat?

Omdat zij die doode muis wil opeten?

O neen. Zij roert ze niet aan, om ze te verslinden, maar om ze te begraven. En ik zal u zeggen, waarom zij ze begraaft.

De Schepper heeft aan al zijne schepselen een taak te doen gegeven, en de taak van den *Necrophorus* is alle aas onder den grond te stoppen. Daarbij komt nog iets. Het is den *Necrophorus* ingeschapen, dat zijne nakomelingen alleen van aas, dat is van rottende dieren kunnen leven. Om dit te volbrengen vliegt hij overal rond, en daar hij een krachtig reukorgaan bezit, bespeurt hij spoedig waar op velden en wegen een doode mol of muis, kat of hond ligt, vliegt boven op het aas, kruipt dan onder het lijk en begint met zijn sterken kop en krachtige pooten de aarde er aan alle kanten van onder weg te werpen, zoodat het dier moet zakken. Is nu het gat diep genoeg, dan bedekt hij het doode voorwerp weer met aarde, zoodat er van het aas niets te zien is.

Daarna legt de moedertor hare eieren in het lijk en vliegt dan heen, om andere doode muizen of rotten te begraven. Intuschen liggen de eieren warm en wel, komen spoedig uit en worden larven, die nu op of liever in het aas te gast gaan en 't geheel verslinden, zoodat slechts de beenderen overblijven, waarvoor echter weer andere liefhebbers onder de torren zijn. Hebben de larven genoeg gegeten en zijn ze volgroeid, dan verpoppen zij zich in den grond, en niet lang daarna komen uit die poppen weer doodgravers, die zich dadelijk in de lucht

verheffen en op den reuk af, aas opzoeken. Op onze plaat kunt gij den doodgraver aan 't werk zien met onder de muis zoo lang te graven, totdat zij zakt.

Deze dieren bezitten meer verstand en overleg dan gij denkt. Wanneer de moedertor een doode muis heeft gevonden, gaat zij eerst onderzoeken of er van hare familie reeds bij zijn. Is

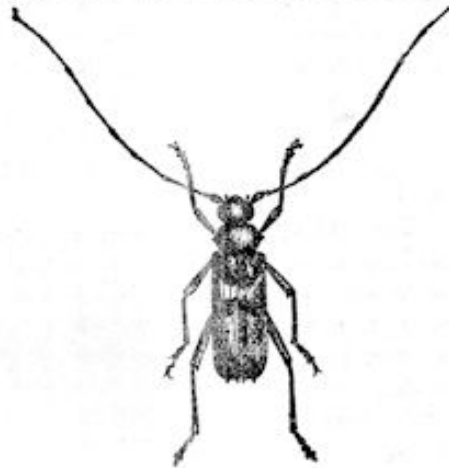
dit het geval, dan berekent zij of er nog van hare eieren bij kunnen. Zoo niet, dan vliegt zij weg. Dit is het instinct van moederzorg, want gij begrijpt wel, dat als zij maar zoo in den blinde weg hare eieren lei op een doode muis, die reeds door andere doodgravers van eieren voorzien was, dat er dan te veel larven voor die ééne muis zouden zijn en deze niet genoeg voedsel zouden vinden, om zich te ontwikkelen. Is daarentegen het aas nog onbezet en ook te groot voor haar, om dit alleen te begraven, dan vliegt zij weg, maakt een bijzonder geluid, zoekt hare mede doodgravers op en vertelt hun in hare taal welk een kostelijk hapje daar en daar ligt. En als gij er dan bij staat, — zooals ik dit dikwijls gedaan heb, — dan zult gij zien hoe er

spoedig drie a vier andere doodgravers aankomen, die terstond aan den arbeid gaan.

Een mijner vrienden, een vogelliefhebber, bezat een dooden vogel, dien hij wilde opzetten. Na het dier van de ingewanden ontdaan te hebben, legde hij het neer op een plankje, dat op een stok was bevestigd, en plantte nu den stok in den tuin, om de vogelhuid te doen drogen. Den volgenden morgen lagen stok en plankje op den grond en was de vogel verdwenen. Hij dacht dat zijn kat het gedaan had, en toen hij weer een vogel op dezelfde wijze had behandeld, sloot hij de kat 's nachts in huis. Maar zie, toch was ook den volgenden morgen de vogel weg. Nieuwsgierig om te weten, wie hem aldus in zijn liefhebbertij stoorde, bleef hij bij eene derde proefneming een wakend oog houden. En wat zag hij nu, ongeveer een uur nadat hij den vogel op het plankje en den stok in zijn tuin geplant had? Daar kwam een Necrophorus aan, vloog op den dooden vogel, kroop er onder, begon te krabben, maar het lijk zakte niet. Gij begrijpt wel waarom niet. Teleurgesteld vloog de doodgraver weg en tien minuten later kwam hij terug in gezelschap, van vijf of zes neven en nichten. Eerst kropen ze, ouder gewoonte, onder den vogel, maar geen aarde vindende om het lijk te begraven, begonnen zij aan de huid te trekken en er tegen aan te duwen. Toen ook dit niet hielp, hielden zij zamen raad, 't geen mijn vriend duidelijk kon waarnemen, daar zij hunne koppen dicht

bij elkander hielden. En wat was het einde! Zij verstrooiden zich, kropen naar den grond, groeven een gat rondom den stok, die geen steun meer hebbende, omviel, waarbij de vogel van het plankje gleed en terstond door den Necrophorus werd begraven.

Welk een overleg in zulk een klein dier?

De laatste plaat geeft u eene goede tekening van eene in ons land zeldzaam voorkomende boktor. Ik kan er u geene bijzonderheden van vertellen. Wel bezit ik er een in mijne collectie, en weet dat zij als larve in het hout leeft en zomers gaarne in bloemen huist, maar van hare huishouding is mij niets bekend. 't Is een fraai diertje, dat zeker wel zijn taak zal te verrichten hebben, en deze, gelijk de meeste insecten, met ijver vervult. Hierin althans kunnen zij ons een lesje geven.

UIT- EN INSPANNING.

101. Raadsel.

Mijn woord duidt aan een ongeval,
Dat soms door onbedachtzaamheden
Een lichaamsdeel zóó zwaar verwondt,

Dat men daarop niet voort kan treden.
Onthoofd, en dan daaruit gevormd
Twee woorden, die ge in rekenuren
Als teeken vaak gebezigd hebt,
Verkrijgt gij zonder lang te turen.